

Dyrektywa PAD – szansa na zmniejszenie wykluczenia finansowego, czy nadmierna interwencja regulatora?

Paweł Bułgaryn
Ministerstwo Finansów

IV Forum Usług Płatniczych

Warszawa, 29 października 2015

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 58 26
fax :+48 22 694 39 50

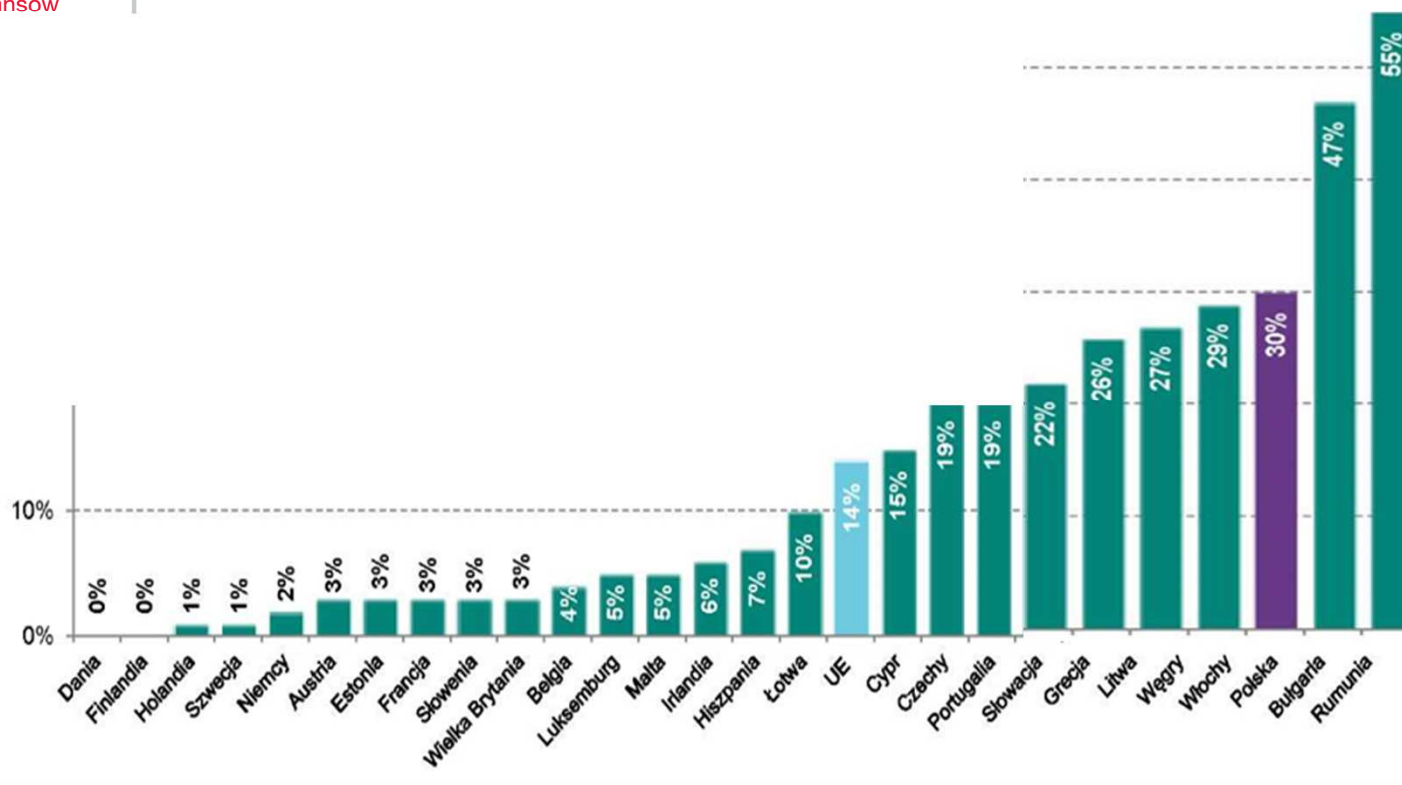
www.mf.gov.pl

Skąd pomysł na dyrektywę PAD?

Zalecenie Komisji Europejskiej 2011/442/UE z dnia 18 lipca 2011 r. w sprawie dostępu do zwykłego rachunku płatniczego.

Ocena wykonania zalecenia przez PCZ wskazała, iż tylko kilka z nich stosuje się do głównych zasad określonych w tym zaleceniu.

Poziom ubankowienia w krajach UE – czyli jest przestrzeń do działania...

Źródło: Porównanie wybranych elementów polskiego systemu płatniczego z systemami innych krajów Unii Europejskiej za 2013 r., NBP, grudzień 2014 r. w ślad za : *Measuring Financial Inclusion, The Global Findex Database, World Bank, April 2012 r.* –

ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

tel.: +48 22 694 58 26
fax :+48 22 694 39 50

www.mf.gov.pl

PAD a diagnoza rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce

Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce wskazuje, że głównymi barierami dla upowszechnienia obrotu bezgotówkowego są:

- 1) stosunkowo niskie ubankowienie,
- 2) bardzo małe nasycenie posiadania kart płatniczych oraz innych elektronicznych instrumentów płatniczych wśród osób fizycznych,
- 3) słabo rozwinięta sieć akceptacji kart płatniczych oraz pozostała infrastruktura płatnicza,
- 4) bariery mentalnościowe oraz przyzwyczajenia płatnicze konsumentów,
- 5) niski poziom konkurencji na rynku płatniczym.

W wyniku prac podjętych przez NBP w okresie grudzień 2012 r. – maj 2013 r. powstał dokument pt. „Diagnoza stanu rozwoju obrotu bezgotówkowego w Polsce”, będący częścią analityczną PROB.

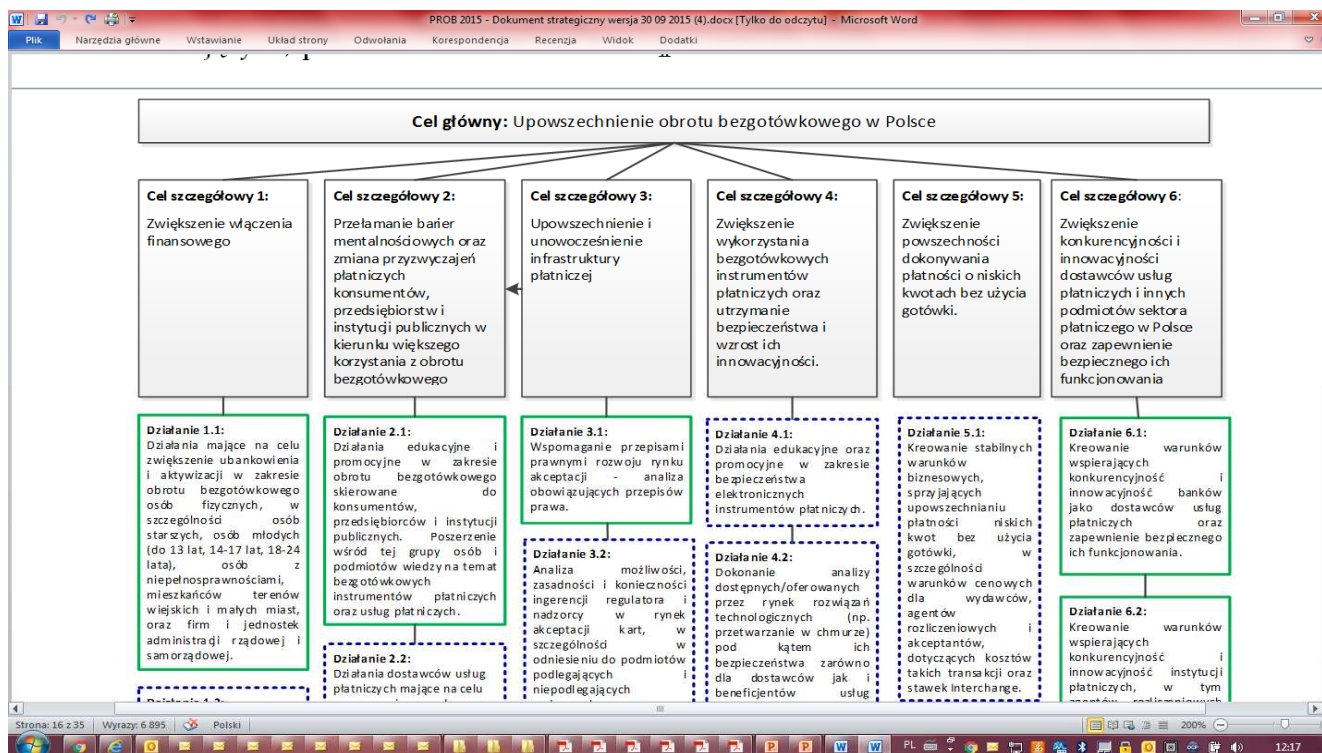
Wizja obrotu bezgotówkowego w 2020 roku z PROB 2014-2020

„W 2020 roku Polska jest państwem, w którym:

- społeczeństwo, przedsiębiorcy i instytucje publiczne **świadomie i powszechnie korzystają z bezgotówkowych instrumentów płatniczych,***
- zapewnione są sprzyjające warunki dla rozwoju obrotu bezgotówkowego poprzez funkcjonowanie bezpiecznego, innowacyjnego, konkurencyjnego i efektywnego systemu płatniczego,*
- nie istnieją bariery w dostępie i korzystaniu z usług płatniczych związanych z obrotem bezgotówkowym”.*

Wizja obrotu bezgotówkowego w 2020 roku z PROB 2014-2020

Bez wzrostu ubankowienia społeczeństwa trudno będzie zrealizować cel główny PROB 2014-2020.

1. Transparentność opłat ponoszonych przez konsumentów w związku z rachunkami płatniczymi;
2. Dostęp do bezpłatnych lub tanich rachunków płatniczych o podstawowej funkcjonalności;
3. Przenoszenie rachunków płatniczych pomiędzy dostawcami.

Cele Dyrektywy PAD

- ✓ Zagwarantowanie każdemu konsumentowi, legalnie przebywającemu na terenie UE otwarcia **darmowego lub niskokosztowego** podstawowego rachunku płatniczego;
- ✓ Rachunek podstawowy ma zapewnić dostęp do korzystania z **podstawowych usług/instrumentów płatniczych** (m. in. polecenia przelewu, polecenia zapłaty, dokonywanie wpłat i wypłat, transakcje przy użyciu kart płatniczych oraz płatności on-line);
- ✓ **Ograniczony**, enumeratywnie wyliczony katalog możliwości zamknięcia rachunku przez dostawcę;
- ✓ **Likwidacja barier** związanych z zakładaniem rachunków na terenie całej UE;
- ✓ Utworzenie **porównywarek** opłat;
- ✓ Ułatwienie procesu **przenoszenia** rachunków.

Rozwiązania przyjęte przez MF w projekcie implementacji dyrektywy PAD z sierpnia br. - 1/3

- obowiązek oferowania rachunku podstawowego przez wszystkich dostawców usług płatniczych oferujących rachunki płatnicze w „pełnej funkcjonalności” (banki, skoki),
- brak opłaty za prowadzenie rachunku podstawowego + wprowadzenie miesięcznego limitu 10 bezpłatnych transakcji krajowych realizowanych za pomocą polecenia przelewu, wliczając w to zlecenia stałe oraz wpłaty i wypłaty gotówki z rachunku,
- wprowadzenie przepisów regulujących funkcjonowanie stron internetowych, porównujących informacje dotyczące rachunków płatniczych oferowanych przez dostawców usług płatniczych. Oferty będą porównywane m. in. w zakresie opłat pobieranych w związku z prowadzonymi rachunkami płatniczymi czy liczby bankomatów, z których można wypłacać gotówkę bezpłatnie,

Rozwiązania przyjęte przez MF w projekcie implementacji dyrektywy PAD z sierpnia br. - 2/3

- podmioty prowadzące strony internetowe spełniające wymogi stawiane przez dyrektywę 2014/92/UE będą uzyskiwały akredytację udzielaną przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,
- **dokument dot. opłat** - obowiązek udostępniania konsumentom, zamierzającym zawrzeć umowę rachunku płatniczego, dokumentu zawierającego informację o opłatach za usługi znajdujące się w wykazie reprezentatywnych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym,
- **zestawienie opłat** - zawierać będzie informację o wszelkich opłatach pobranych w związku z usługami powiązаныmi z rachunkiem płatniczym. Zestawienie powinno być sporządzane przynajmniej raz w roku,

Rozwiązania przyjęte przez MF w projekcie implementacji dyrektywy PAD z sierpnia br. - 3/3

- stworzenie na poziomie każdego PCZ wykazu reprezentatywnych odzwierciedlającego najbardziej popularne wśród konsumentów usługi powiązane z rachunkiem,
- dotychczasowe organy właściwe do sprawowania nadzoru nad dostawcami usług płatniczych w zakresie świadczenia usług płatniczych będą również właściwe do sprawowania nadzoru w zakresie ich działalności wynikającej z przepisów implementowanej dyrektywy 2014/92/UE,
- przyznawanie przez Prezesa UOKIK akredytacji podmiotom prowadzącym strony internetowe porównujące oferty dostawców prowadzących rachunki płatnicze.

Gdzie jesteśmy z procesem implementacji dyrektywy PAD?

- Projekt ustawy o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym, którego celem jest wdrożenie do polskiego porządku prawnego dyrektywy PAD został w połowie sierpnia br. skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych,
- 26/10/2015 odbyła się konferencja uzgodnieniowa na której omówiono uwagi zgłoszone do projektu oraz podjęto kierunkowe decyzje dot. kształtu projektu ustawy,

Dziękuję za uwagę.

Paweł Bułgaryn
Koordynator Prac Wydziału

Departament Rozwoju Rynku Finansowego
Ministerstwo Finansów

@: Pawel.bulgaryn@mf.gov.pl

Tel.: 22 694 57 16